

**Zavod za javno zdravlje
Ćuprija "Pomoravlje"
u Ćupriji**

ANALIZA POKAZATELJA KVALITETA RADA ZDRAVSTVENIH USTANOVA POMORAVSKOG OKRUGA U 2009. GOD.

Ćuprija, maj 2010.

UVOD

Na osnovu obrađenih podataka za period I-XII 2009. godine, shodno Metodološkom upustvu za postupak izveštavanja zdravstvenih ustanova o obaveznim pokazateljima kvaliteta zdravstvene zaštite, Zavod za javno zdravlje u Ćupriji analizira pokazatelje kvaliteta rada zdravstvenih ustanova za područje za koje je nadležan.

Primarna zdravstvena zaštita je prikazana kroz rad šest domova zdravlja (Despotovac, Jagodina, Paraćin, Rekovac, Svilajnac i Ćuprija), a sekundarna zdravstvena zaštita u opštim bolnicama Jagodine, Paraćina i Ćuprije.

I Primarna zdravstvena zaštita

Tabela br 1 Broj propisanih recepata po lekaru na 100 poseta

	Opšta medicina	Zdravstvena zaštita dece i školske dece	Zdravstvena zaštita žena	Medicina rada
Dom zdravlja Despotovac	14.40	6.82	23.24	30.88
Dom zdravlja Jagodina	6.97	3.15	13.53	63.22
Dom zdravlja Rekovac	16.18	96.78	21.42	
Dom zdravlja Svilajnac	20.30	18.79	29.24	63.89
Dom zdravlja Ćuprija	1.07	6.39	39.95	16.83
Dom zdravlja Paraćin	11.42	4.85	18.18	15.65
Okrug	11.72	22.80	24.26	38.09

Izrazito je veliki broj recepata po lekaru u domu zdravlja Rekovac u službi zaštite dece i školske dece, zbog nedostatka kadra odnosno malog broja lekara u toj službi. Nasuprot tome, u domu zdravlja Jagodina u službama zdravstvene zaštite žena i zaštite dece i školske dece je bilo najmanje propisanih recepata po lekaru. U službi medicine rada u domu zdravlja Jagodina i Svilajnac je bilo najviše propisivanja recepata (63) gde je efektivno radilo po 2 lekara, a najmanje u domu zdravlja Paraćin (15,65). Dom zdravlja Rekovac nema sluzbu medicine rada zato i podaci nisu prikazani. U službi opšte medicine ubedljivo najmanji broj recepata po lekaru ima dom zdravlja u Ćupriji 1,07 a najviše dom zdravlja u Svilajncu, 20,30.

Tabela br. 2 Broj uputa po lekaru na 100 poseta

	laboratoriја	spec.kons. pregled	rentgen	ultrazvuk
Dom zdravlja Despotovac	0.63	1.26	0.16	0.15
Dom zdravlja Jagodina	0.33	0.56	0.03	0.10
Dom zdravlja Rekovac	0.94	1.94	0.19	0.24
Dom zdravlja Svilajnac	0.82	1.18	0.12	0.19
Dom zdravlja Ćuprija	0.50	1.17	0.06	0.15
Dom zdravlja Paraćin	0.41	0.94	0.05	0.13
Okrug	0.61	1.18	0.10	0.14

Broj uputa za laboratoriju, specijalističko-konsultativne preglede, rentgen i ultrazvuk je najveći u Domu zdravlja Rekovac, a najmanji u Domu zdravlja Jagodina.

Tabela br.3 Prosečan broj poseta po lekaru

	Opšta medicina	Zdravstvena zaštita dece i školske dece	Zdravstvena zaštita žena	Medicina rada
Dom zdravlja Despotovac	9292.00	6713.17	5111.00	5720.50
Dom zdravlja Jagodina	8824.08	6451.21	7576.25	8258.00
Dom zdravlja Rekovac	8269.90	17127.67	2921.50	
Dom zdravlja Svilajnac	8235.30	8298.50	5282.33	9310.00
Dom zdravlja Ćuprija	5173.16	4912.70	6264.50	6228.88
Dom zdravlja Paraćin	8665.83	7386.07	5985.10	7351.67
Pomoravski okrug	7341.43	5953.62	6092.10	6961.61

U službi opšte medicine prosečan broj poseta po lekaru na nivou okruga iznosi 7341,4 što je u skladu sa propisanim standardom mera izvršenja, a ispod proseka je dom zdravlja u Ćupriji.

Kod službe za zaštitu dece i školske dece i omladine prosečan broj poseta po lekaru na nivou okruga iznosi 5953,6, što je takođe u skladu sa standardom. Manje od toga je jedino u domu zdravlja Ćuprija, a znatno više u domu zdravlja Rekovac koji u ovoj službi ima samo 1 lekara.

Služba za zaštitu žena beleži prosek od 6092 posete po ginekologu na nivou okruga (standard 6000). Domovi zdravlja Ćuprija i Paraćin su na nivou proseka, dok je u Svilajncu, Rekovcu i Despotovcu broj poseta niži, a u Jagodini je to dosta viši broj (7576,25).

Analizom su obuhvaćene službe opšte medicine, zaštite dece i školske dece, zaštite žena i medicine rada. Prosečan broj poseta po lekaru u navedenim službama domova zdravlja je bio upoređivan sa ukupnim podacima za Pomoravski okrug..

Za službu medicine rada možemo konstatovati da je prosečan broj poseta po lekaru u ovoj službi na nivou okruga 6961,6. Domovi zdravlja Jagodina i Svilajnac su iznad prosečnog nivoa, Paraćin na nivou proseka, odnosno standarda od 7200 poseta, a ispod su domovi zdravlja u Ćupriji i Despotovcu.

Tabela br. 4 Procenat preventivnih poseta u ukupnom broju poseta

	Opšta medicina	Zdravstvena zaštita dece i školske dece	Zdravstvena zaštita žena	Medicina rada
Dom zdravlja Despotovac	4.15	7.23	63.70	6.61
Dom zdravlja Jagodina	4.13	12.98	47.39	3.22
Dom zdravlja Rekovac	17.21	37.78	25.00	
Dom zdravlja Svilajnac	5.53	18.81	47.63	8.40
Dom zdravlja Ćuprija	1.68	13.50	58.41	2.93
Dom zdravlja Paraćin	5.59	14.16	48.55	3.45
Pomoravski okrug	5.42	14.67	41.18	4.10

Za ceo okrug, u službi opšte medicine od ukupnih poseta 5,42% je bilo preventivnog karaktera. Domovi zdravlja Paraćin i Svilajnac su na nivou proseka, ispod su domovi zdravlja u Jagodini, Despotovcu i Ćupriji, iznad proseka je dom zdravlja Rekovac (17,21%).

Kod službe za zdravstvenu zaštitu dece i školske dece i omladine, prosek preventivnih poseta je 14,67%. Domovi zdravlja Paraćin i Ćuprija su na nivou proseka, ispod su Despotovac i Jagodina, a Svilajnac i Rekovac beleže visok procenat preventivnih poseta.

U službi zdravstvene zaštite žena preventivnom radu poklanja se dosta pažnje. Tako je procenat preventivnog rada na nivou okruga 41,18%. Dom zdravlja u Rekovcu je iskazao skromnih 25%, ostali su iznad pomenutog proseka a odskaču Despotovac sa 63,70% i Ćuprija sa 58,41%.

Medicina rada beleži prosek za okrug od 4,10%. U pomoravskim domovima zdravlja je taj procenat izuzetno nizak, (kreće se od 2,93% do 8,40%), što je odraz ekomske situacije u privredi.

Tab. br.5 Obuhvat vakcinacijom protiv gripa lica starijih od 65 godina

Dom zdravlja Despotovac	11.41
Dom zdravlja Jagodina	9.45
Dom zdravlja Rekovac	12.71
Dom zdravlja Svilajnac	5.52
Dom zdravlja Ćuprija	7.29
Dom zdravlja Paraćin	9.53
Pomoravski okrug	9.17

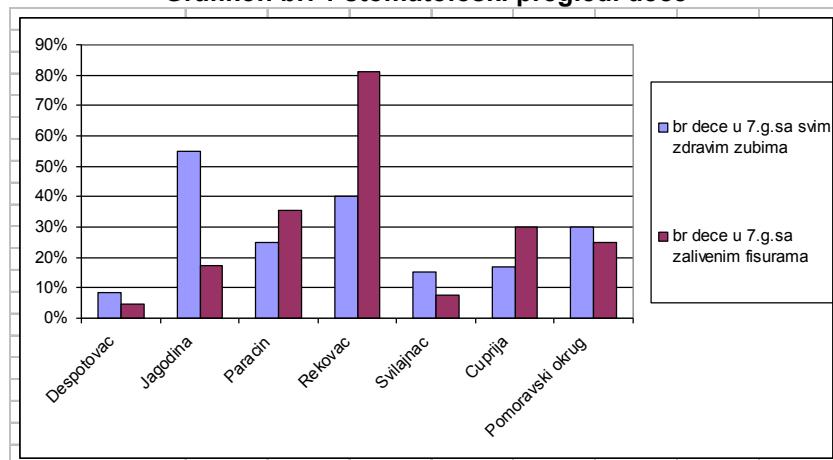
Vakcinacija protiv gripa lica starijih od 65 godina je u Pomoravskom okrugu sprovedena kod 9,17% od ukupnog broja te populacije. U Domovima zdravlja Pomoravskog okruga je taj obuhvat sličan proseku okruga. Izuzetak je Dom zdravlja Rekovac gde je procenat obuhvata 12,71% i dom zdravlja Svilajnac gde je obuhvat iznosio samo 5,52%.

Stomatološka zdravstvena zaštita

Tab. br.6 Sistematski stomatološki pregledi dece

Dom zdravlja	br dece u 7.g. obuhv. sis. stom. pregl.	br dece u 7.g.sa svim zdravim zubima		br dece u 7.g.sa zalivenim fisurama	
		br.	%	br.	%
Despotovac	151	13	8.61%	7	4.64%
Jagodina	504	276	54.76%	87	17.26%
Paraćin	512	127	24.80%	181	35.35%
Rekovac	80	32	40.00%	65	81.25%
Svilajnac	234	36	15.38%	18	7.69%
Ćuprija	284	48	16.90%	85	29.93%
Pomoravski okrug	1765	532	30.14%	443	25.10%

Grafikon br. 1 stomatološki pregledi dece

Posle obavljenih sistematskih pregleda dece u sedmoj godini života, najviše ih je bilo sa svim zdravim zubima u domu zdravlja Jagodina (54,76%) dok je kod ostalih taj procenat dosta niži (9%-40%). Kod dece u sedmoj godini života je rađeno zalivanje fisura na prvim stalnim molarima u velikom procentu u domu zdravlja Rekovac (81,25%) a u domu zdravlja Paraćin 35,35% i Ćuprija 29,93%. Kod ostalih domova zdravlja je to dosta skroman obuhvat od 5%-17%. Lokalna aplikacija fluroida je obuhvatila skoro celokupnu populaciju sedmogodišnjaka izuzev doma zdravlja Jagodina gde je to bilo 64,88%.

Tab.br.7 Posete u stomatologiji i KEP-12

	Br.poseta do 18 god. po stomatologu	Br.poseta po stomatologu preko 18.god	KEP-12
Dom zdravlja Despotovac	2518.00	1617.40	3.57
Dom zdravlja Jagodina	3023.38	1970.18	3.34
Dom zdravlja Rekovac	3366.00	1569.00	2.58
Dom zdravlja Svilajnac	2368.75	756.50	3.63
Dom zdravlja Ćuprija	1867.88	1009.00	3.81
Dom zdravlja Paraćin	630.83	495.25	1.08
Pomoravski okrug	2123.48	1396.17	2.91

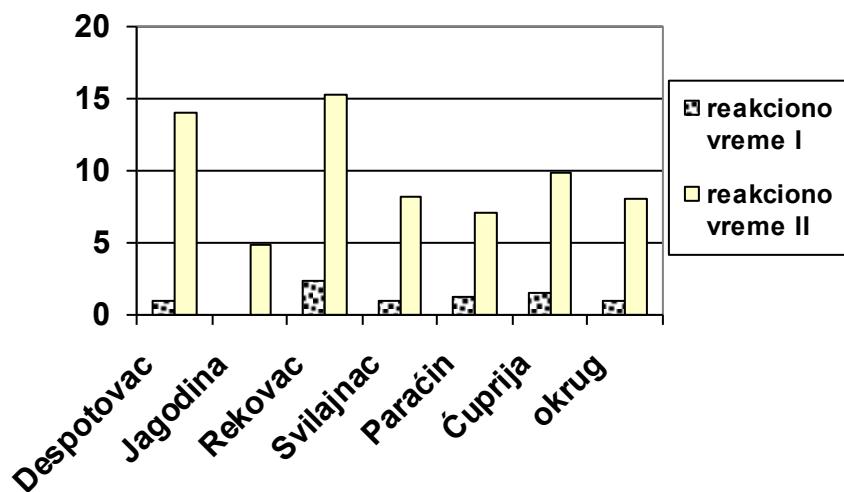
Posmatrajući prosečan broj poseta po stomatologu sa obuhvatom lica do i preko 18 godina starosti, zapaža se da je prosek do 18 godina najveći u domu zdravlja Rekovac, , a najmanji u domu zdravlja Paraćin.

Broj poseta stomatologu lica preko 18 godina starosti, najveći je u domu zdravlja Jagodina (1970,18), a najmanji u domu zdravlja Paraćin (495,25).

KEP-12 je najveći u Ćupriji (3,81) a najmanji u Paraćinu (1,08).

Hitna pomoć

Grafikon br.2 Reakciono vreme I i II

Reakciono vreme I predstavlja vremenske intervale izražene u minutima za prvi red hitnosti od momenta prijema poziva do predaje tog poziva.

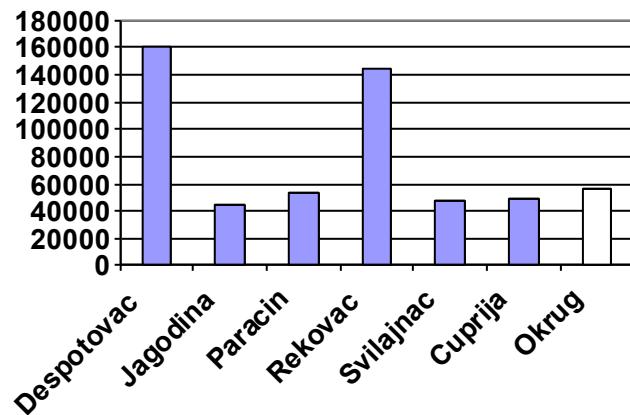
Reakciono vreme II je vremenski interval prikazan u minutima koji je prošao od momenta predaje poziva ekipi do dolaska ekipe do pacijenta.

Kao indikatori kvaliteta rada hitne pomoći pokazuju varijacije u pojedinim ustanovama i kreću se od 0,00 do 2,42 kod reakcionog vremena I a kod reakcionog vremena II od 4,85 do 15,29 minuta.

Procenat uspešnih kardiopulmonalnih reanimacija i procenat naprasnih smrti pokazuju velike varijacije i nisu validni za poređenje dok se broj samostalno rešenih slučajeva kreće u procentima do 83..

Farmaceutska zdravstvena delatnost

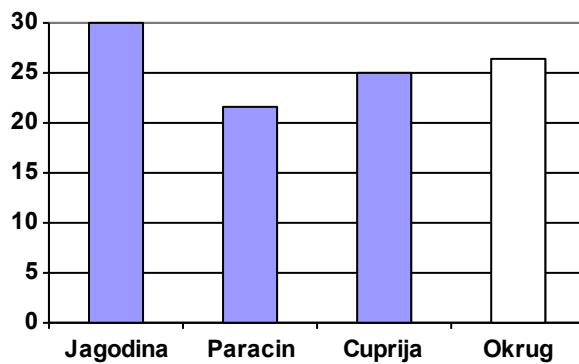
Grafikon br. 3 Broj recepata po farmaceutu

Rad apoteka je prikazan brojem izdatih recepata i naloga za medicinska sredstva. Stavljanjući u odnos sa brojem zaposlenih farmaceuta kvantificuje se rad izvršilaca na ovim poslovima. U domu zdravlja Despotovac je najviše bilo izdatih recepata po farmaceutu (160708), dok je u Svilajncu, Ćupriji i Paraćinu oko 50000 recepata. Što se tiče broja naloga za medicinska sredstva po farmaceutu taj broj se kreće od 299,29 u Jagodini do 1956 u Despotovcu.

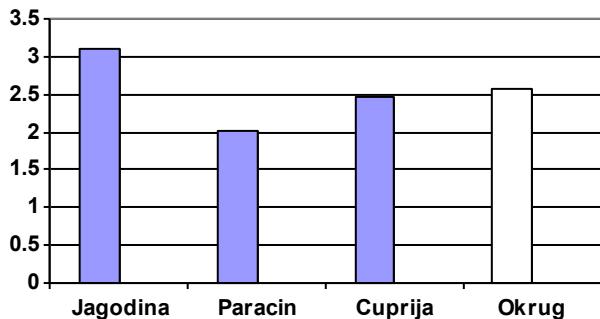
II Sekundarna zdravstvena zaštita

Grafikon br. 4 Procenat umrlih u prvih 48 sati

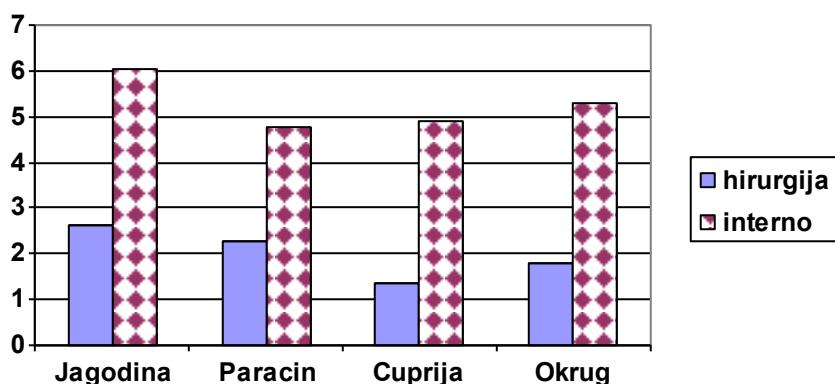
Prvi od pokazatelja kvaliteta rada bolnica je letalitet. U prvih 48 časova od prijema najveći procenat umrlih ima bolnica u Jagodini 29,97%, a najmanji u Paraćinu 21,56%. Kod bolnice u Ćupriji taj procenat iznosi 24,94%.

Grafikon br. 5 Ukupna stopa letaliteta

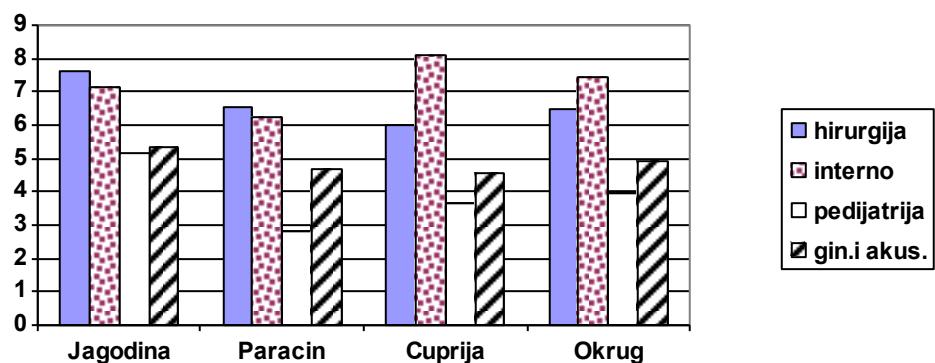
Ukupna stopa letaliteta u bolnicama Pomoravlja je prilično ujednačena i kreće se od 2,02 do 3,10. Najmanju stopu letaliteta ima bolnica u Paraćinu, koja ima i najmanji broj postelja i odeljenja. Prosek okruga je 2,6.

Grafikon br. 6 Stopa letaliteta na odeljenjima

Posmatrajući stopu letaliteta na internim i hirurškim odeljenjima najmanju stopu letaliteta na hirurgiji ima bolnica u Čupriji (1,34), a na internom je to ujednačeno i kreće se od 4,77 u Paraćinu do 4,89 u Čupriji, dok bolnica u Jagodini ima stopu u iznosu od 6,05.

Grafikon br. 7 Prosečna dužina lečenja

Bolničko lečenje je praćeno kroz rad službi hirurgije, interne medicine, pedijatrije i ginekologije i akušerstva u opštim bolnicama Čuprije, Jagodine i Paraćina. Jedan od praćenih parametara je i prosečna dužina lečenja na ovim odeljenjima.. Bolnica u Čupriji je na prosek od 6,47 dana, bolnica u Jagodini 6,61 dana i Paraćinu 5,31 dana.

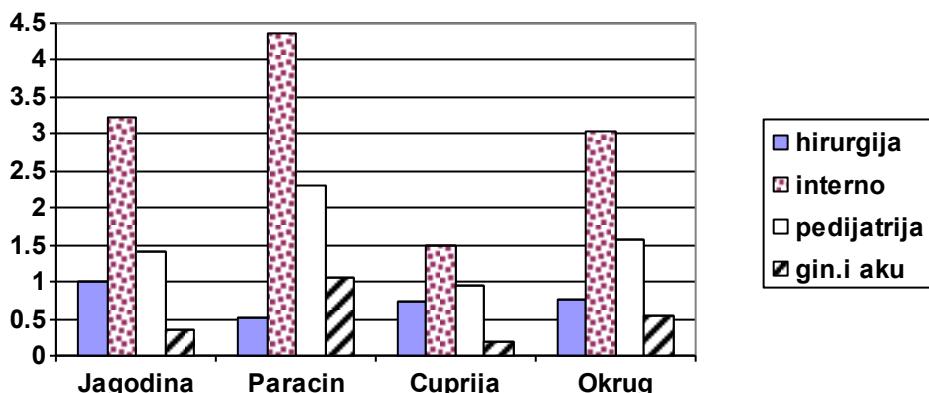
Na hirurgiji bolnice u Jagodini prosek lečenih je 7,63 dana, u Ćupriji 5,98 dana, a u Paraćinu 6,57 dana.

Internističke grane medicine u Ćupriji su po dužini lečenja sa prosekom od 8,11 dana, dok su u Jagodini i Paraćinu nešto kraće lečeni pacijenti (7,16 odnosno 6,22 dana).

Pedijatrijski slučajevi su u jagodinskoj bolnici lečeni 5,16 dana, u čuprijskoj 3,64 a u paraćinskoj 2,80 dana.

Prosek lečenih za ginekologiju i akušerstvo u bolnici u Paraćinu je 4,66 dana, Jagodini 5,32 i Ćupriji 4,57 dana.

Grafikon br. 8 Procenat upućenih u druge ustanove

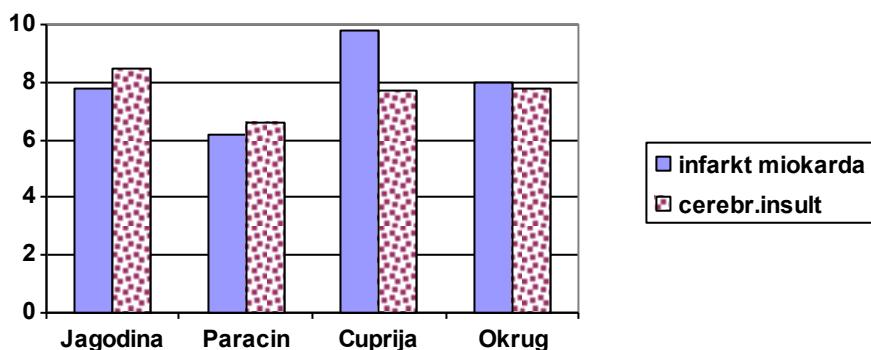
Drugi posmatrani parametar je procenat pacijenata upućenih u druge ustanove na lečenje. Iz bolnice u Ćupriji je najmanje bilo upućenih, 1,01%. Sa ginekologije je bilo samo 2 slučaja (0,18%), sa hirurgije 0,74%

Iz bolnice u Jagodini bilo je 1,84% upućenih slučajeva, a najviše je bilo internističkih slučajeva 3,23%.

Iz bolnice u Paraćinu bilo je 2,09% upućenih na lečenje u druge ustanove. Najviše je bilo pedijatrijskih slučajeva 4,36%.

Što se tiče broja medicinskih sestara po zauzetoj bolničkoj postelji, najviše ih je na ginekološko-akušerskim odeljenjima, a najveći prosek ima bolnica u Ćupriji 1,15 sestara po postelji.

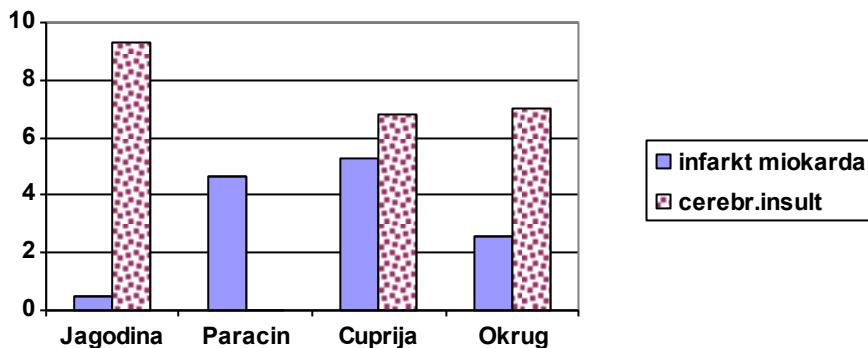
Grafikon br. 9 Prosečna dužina lečenja za infarkt miokarda i CVI

Prosečna dužina bolničkog lečenja za infarkt miokarda je na nivou okruga 7,99 dana. U Paraćinu je taj prosek 6,18 dana, u Jagodini 7,78 i Ćupriji 9,77 dana.

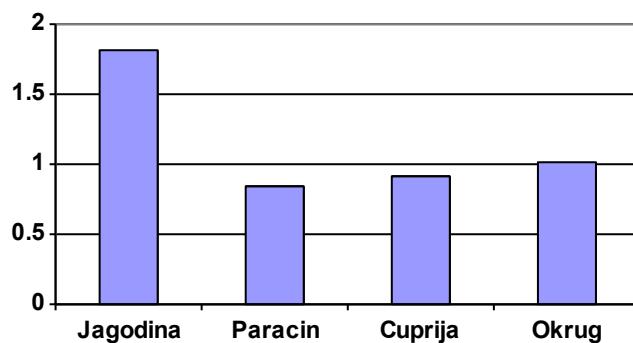
Prosečna dužina bolničkog lečenja za cerebrovaskularni insult iznosi 7,79 dana za okrug. U Paraćinu je taj prosek 6,60 dana, u Ćupriji 7,69 a u Jagodini 8,47 dana.

Grafikon br. 10 Stopa letaliteta od infarkta miokarda i CVI

Stopa letaliteta od infarkta miokarda je na nivou okruga 2,54 a od CVI je 6,98. Najmanju stopu letaliteta od infarkta miokarda ima bolnica Jagodina 0,5 a od cerebrovaskularnog inzulta Ćuprija 6,82. Bolnica u Paraćinu nema stacionarno odeljenje neurologije pa sve teže slučajeve šalje u bolnicu Ćuprija.

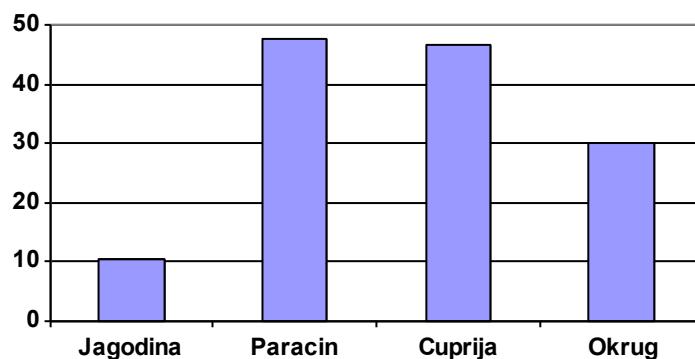
Grafikon br. 11 Prosečan broj preoperativnih dana

Jedan od pokazatelja kvaliteta rada u hirurgiji je broj preoperativnih dana lečenja za sve hirurške intervencije obavljene u hirurškim salama. Stavljanjem u odnos tog broja sa brojem hirurških intervencija dobijamo prosečan broj preoperativnih dana. Za okrug je taj prosek 1,01 dan., U opštoj bolnici u Jagodini je to 1,82 dana, u Ćupriji 0,92 a u Paraćinu 0,85 dana.

Prosečan broj operisanih pacijenata u opštoj, spinalnoj i epiduralnoj anesteziji po hirurgu je najmanji u Ćupriji 52,57, zatim u Paraćinu 94,47, a najveći u Jagodini 111,82. Prosek okruga je 86,3.

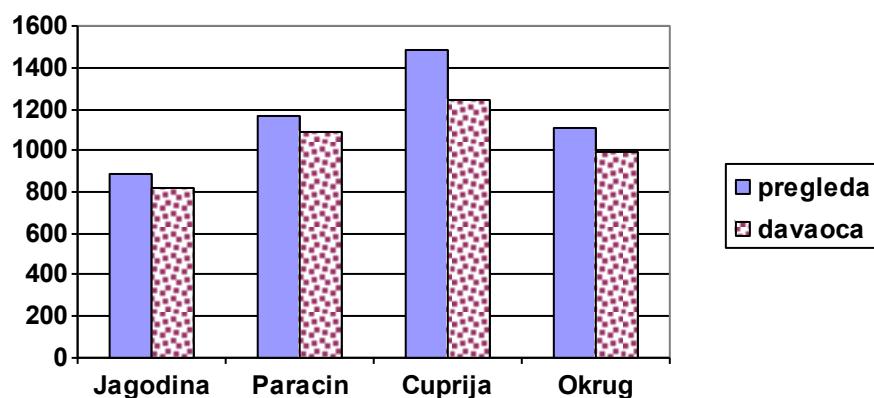
Grafikon br. 12 Procenat porođaja carskim rezom

Na odeljenjima ginekologije i akušerstva bolnica u Paraćinu i Ćupriji skoro svaka druga trudnica se porađa carskim rezom oko (47%), a u Jagodini taj procenat iznosi 10,5%. Prosек okruga je 30%.

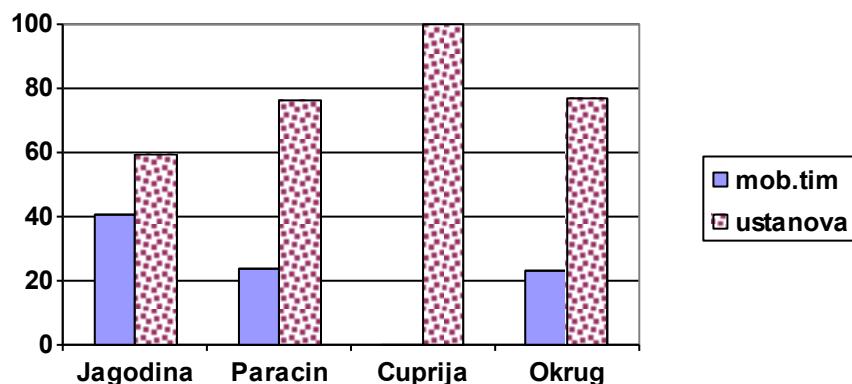
TRANSFUZIJA KRVI

Grafikon br. 13 Prosečan broj po lekaru u transfuziji

Cilj kvaliteta u službi transfuzije je 750 davaoca krvi po lekaru. Transfuzija u Jagodini je imala 821 davaoca, dok je u Paraćinu bilo 1091 davanja krvi po lekaru a u Ćupriji 1246. Preporuka je da odbijenih davalaca bude 10 -13 %. U Jagodini je odbijeno 7,65% davalaca, u Paraćinu 6,43% a u Ćupriji 19,59%. Prosek okruga je oko 1000 davaoca po lekaru.

Grafikon br. 14 Procenat prikupljanja krvi prema mestu

Prikupljanje krvi se organizuje u ustanovi i u mobilnom timu, na terenu. Jedan od ciljeva kvaliteta rada u službi transfuzije je da se aktivnost prikupljanja krvi odvija na terenu, u procentu koji je veći od 50.

Prema dobijenim podacima, služba transfuzije u Ćupriji uopšte nije imala aktivnosti preko mobilnih ekipa, dok je u Paraćinu bilo 23,74% rada mobilnih timova, a u Jagodini 40,44%, što je znatno više u odnosu na prethodne periode.

III Bezbednost pacijenata

U svim zdravstvenim ustanovama su uspostavljene procedure za registrovanje neželjenih dejstava lekova i neželjenih događaja, osim u domovima zdravlja Ćuprija i Rekovac.

Jatrogenih oštećenja pri hirurškim intervencijama je bilo samo u 3 slučaja (Paraćin), dok je ponovljenih operacija u istoj regiji bilo u 9 slučaja bolnice u Paraćinu i 3 bolnice u Ćupriji. Tromboembolijskih komplikacija je bilo u Paraćinu u 2 slučaja a u Ćupriji je to bio samo jedan slučaj.

Stopa incidencije bolničkih infekcija u intenzivnoj nezi prikazana je samo u bolnici Ćuprija i iznosi 0,02 a stopa incidencije bolničkih infekcija mokraćnog sistema na svim odeljenjima je evidentirana u bolnici Paraćin (0,78) i bolnici u Ćupriji (1,26).

IV Sticanje i obnova znanja i veština zaposlenih

Procenat zaposlenih koji su učestvovali u obnovi znanja i veština kreće se u proseku od 20-65% u svim ustanovama. Dom zdravlja u Svilajncu je sa najmanjim obuhvatom lica koja su se edukovala (19,32%), a opšta bolnica u Jagodini u isto vreme beleži 49,71% obuhvata zaposlenih. Visok procenat zaposlenih koji su učestvovali u edukacijama iskazuje i dom zdravlja Rekovac sa 51,43%. Obzirom na neophodnost učestvovanja u kontinuiranim medicinskim edukacijama radi obnavljanja neophodnih licenci za rad u zdravstvenim ustanovama, očekuje se u narednom periodu da procenat lica koja su uzela učešće u sticanju i obnovi znanja bude znatno veći.

UMESTO ZAKLJUČKA

U ovoj analizi prikazani su najznačajniji pokazatelji kvaliteta rada zdravstvenih ustanova na teritoriji Pomoravskog okruga, koji su bili uporedivi bilo među zdravstvenim ustanovama ili sa prosekom okruga. Mora se napomenuti da mnogi pokazatelji nisu bili validni, kao ni uporedivi, a neke nisu ni prikazale sve zdravstvene ustanove. Mišljenja smo da bi trebalo da se pojedini pokazatelji revidiraju (medicina rada, hitna pomoć, bezbednost pacijenata i dr.), a za neke je potrebno dati i detaljnija objašnjenja, jer su prisutne velike varijacije među zdravstvenim ustanovama okruga. Podatke za Srbiju nismo dobili do završetka izrade ove analize tako da podatke za okrug nismo mogli porebiti sa republičkim.